

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

1 באפריל 2024

1741

כ"ב באדר ב' התשפ"ד

עמוד

הצעת חוק מקורות אנרגיה (תיקון מס' 5), התשפ"ד-2024 868

הצעת חוק מקורות אנרגיה (תיקון מס' 5), התשפ"ד-2024

- החלפת מונח 1. בחוק מקורות אנרגיה, התש"ן-1989¹ (להלן – החוק העיקרי), בכל מקום –
- (1) במקום "מכשיר חשמלי" יבוא "מכשיר צורך אנרגיה";
 - (2) במקום "למכשיר חשמלי" יבוא "למכשיר צורך אנרגיה";
 - (3) במקום "כמכשיר חשמלי" יבוא "כמכשיר צורך אנרגיה";
 - (4) במקום "המכשיר החשמלי" יבוא "המכשיר צורך האנרגיה";
 - (5) במקום "מכשירים חשמליים" יבוא "מכשירים צורכי אנרגיה";
 - (6) במקום "המכשירים החשמליים" יבוא "המכשירים צורכי האנרגיה".
2. בסעיף 3ב(2) לחוק העיקרי, במקום "בחשמל" יבוא "במקורות אנרגיה".
- תיקון סעיף 3ב

ד ב ר י ה ס ב ר

הצעת חוק זו מבקשת לקבוע נוספת, בדרך של המצאת מסמך המוכיח כי המוצר כלול במרשם רשמי באירופה, וזאת חלק צירוף המסמכים שנדרש היבואן לצרף לפי החוק הקיים (Doc או תעודת בדיקה ממעבדה). כמו כן מוצע להסמיך את שר האנרגיה והתשתיות לתת הקלות נוספות לסוגי מכשירים אשר צריכת האנרגיה שלהם נמוכה, ולא תיגרם כתוצאה מכך פגיעה במשק האנרגיה.

סעיפים על פי הקבוע בחוק, מטרתו היא לאפשר 1, 2, 11 אסדרה של ניצול מקורות האנרגיה, על כל סוגיהם, הקצאתם בהתאם לצורכי המשק השונים ושימוש בהם ביעילות ובחסכון, כלומר לקדם התייעלות באנרגיה בכל המוצרים. תיקון מס' 3 לחוק החיל את הרפורמה בייבוא על מוצרי חשמל בלבד. מוצע להחיל את הרפורמה על כלל המכשירים צורכי האנרגיה, כך שאם יבקש שר האנרגיה והתשתיות לקבוע הוראות נצילות אנרגטית על מכשירים אלה, הוא יעשה זאת באמצעות החלת הוראות פרק ג' לחוק עליהם. לפיכך מוצע להחליף בכל מקום בחוק את המונח "מכשיר חשמלי" במונח "מכשיר צורך אנרגיה".

במקביל, מוצע לתקן את התוספות השלישית והרביעית כך שיובהר כי לעת הזאת, ההוראות לעניין נצילות אנרגטית חלות רק על מכשירים שמקור האנרגיה העיקרי שלהם הוא חשמל. זאת מאחר שטרם נבחנה השפעת החלתה של הרגולציה האירופית על מוצרים המבוססים על אנרגיה אחרת, כגון דלק וגז. לצד עצם ההקלה המוצעת בתיקון זה, התיקון מהווה הבהרה של סוגיה פרשנית שעלתה באשר לתחולת הוראות פרק ג' על מוצרים שיש בהם רכיב חשמלי, אך עיקר האנרגיה שלהם מופקת מגז או דלק.

כללי מטרת החוק המוצע היא להפחית את יוקר המחיה באמצעות הפחתת הרגולציה על יבוא מוצרי חשמל. במסגרת תיקון מס' 3 לחוק מקורות אנרגיה, התש"ן-1989 (להלן – החוק), מיום י"ד בכסלו התשפ"ב (18 בנובמבר 2021) (להלן – תיקון מס' 3), נקבע כי על יבואן או יצרן המבקש לייבא לישראל ולשווק בה מכשירי חשמל המופיעים בתוספת השלישית לחוק, לעמוד בדרישות חוקיות היבוא האירופיות לעניין דרישות הנצילות האנרגטית ודרישות הספק במצב המתנה. התיקון האמור הקל על היבואנים והיצרנים בכך שביטל את חובת הבדיקה הפיזית של המכשיר במעבדה מאושרת כדי לבחון את התאמתו לתקן הישראלי טרם היבוא. חלק זאת, קבע תיקון מס' 3 כי נדרשת הצהרה של היצרן או היבואן על עמידה בדרישות חוקיות היבוא באירופה. כך, בהתאם לתיקון האמור, אישור לגבי המכשירים שבתוספת יכול להתקבל באופן מקוון על בסיס הצהרת היבואן או היצרן. להצהרה זו, נדרש היצרן או היבואן, לפי העניין, לצרף את אחד מהמסמכים האלה:

1. מסמך הצהרת התאמה לתקנות ולתקנים אירופיים (Declaration of Conformity) DOC באנגלית, מטעם היצרן או מטעם נציגות שהיצרן הסמיך;
2. תעודת בדיקה ממעבדה מוסמכת של ארגון ILAC, ממכון התקנים הישראלי או ממעבדה מאושרת אחרת, המוכיחה שהמוצר עומד בדרישות חוקיות היבוא האירופיות;
3. כל מסמך אחר שקבע השר, שיש בו כדי להוכיח את התאמת המוצר לדרישות חוקיות היבוא האירופיות.

¹ ס"ח התש"ן, עמ' 28; התשפ"ד, עמ' 167.

בסעיף 33 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א)" ואחריו יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי השר לקבוע בתוספת החמישית סוגי מכשירים צורכי אנרגיה שלגביהם יחול פטור מקבלת אישור לפי סעיף קטן (א); כמו כן רשאי השר לקבוע סוגי מכשירים צורכי אנרגיה שלגביהם תחול הקלה בתנאים לקבלת אישור כאמור, ובכלל זה הגשת מסמכים אחרים לשם קבלת האישור; והכול אם נוכח כי עקב צריכת האנרגיה הנמוכה שלהם, לא תיגרם בשל כך פגיעה במשק האנרגיה; נקבעו סוגי מכשירים פטורים מאישור בתוספת החמישית או שנקבעו הוראות כאמור בסעיף זה לעניין מתן אישור לגבי סוגי מכשירים, לא יהיה בכך כדי לגרוע מתחולת שאר הוראות חוק זה על מכשירים אלה."

בסעיף 3ד1 (א) לחוק העיקרי, בפסקה (2), אחרי פסקת משנה (ב) יבוא:

"(ב1) היה המכשיר מכשיר צורך אנרגיה במסלול האירופי, הרשום במרשם אירופי רשמי להיבטי אנרגיה של מכשירים צורכי אנרגיה, המנוי בחלק א' לתוספת השישית לחוק (להלן – מרשם) – מסמכים, כמפורט בחלק ב' לתוספת השישית לחוק, המעידים על רישום דגם המכשיר במרשם, בצירוף תוויית דירוג אנרגטי המתאימה לרמת הנצילות האנרגטית של המכשיר צורך האנרגיה, אם נדרשת תוויית כאמור בדרישות חוקיות היבוא האירופיות; הממונה יפרסם באתר האינטרנט של משרד האנרגיה והתשתיות את רשימת סוגי המכשירים צורכי האנרגיה במסלול האירופי, הרשומים במרשם."

בסעיף 3ד3 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, במקום "והתוספת הרביעית" יבוא "הרביעית, החמישית והשישית";

ד ב ר י ה ס ב ר

ובו חלופה נוספת למסמכים הקיימים היום. כך יצרן או יבואן כאמור יהיה רשאי לצרף מסמכים, שייקבעו בתוספת השישית, אשר מוכיחים כי המוצר רשום במרשם אירופי רשמי להיבטי אנרגיה של מכשירים צורכי אנרגיה. במקביל, מוצע לקבוע בתוספת השישית כי המרשם שבו נדרש המכשיר להיות רשום הוא EPREL – המרשם האירופי לתוויית אנרגיה למכשירים צורכי אנרגיה (European Product Registry Energy Labelling), וכי דרך ההוכחה היא פלט מחשב וכן קישור מקוון לדף הפרסום. יצוין, כי במסגרת הליכי רישום של מכשיר במרשם ה-EPREL נדרש להוכיח שהמכשיר עומד בדרישות חוקיות היבוא האירופיות. מכאן שניתן להסתמך על עצם הרישום כראיה לעמידה בדרישות כנדרש.

תיקון זה, כאמור, מהווה הקלה רגולטורית ליבואנים אשר לא יידרשו עוד לשלוח את המוצר לבדיקת מעבדה מוסמכת ואף לא להציג מסמך הצהרת התאמה לתקנות ולתקנים אירופיים (EU Declaration of Conformity). בדרך זו תתנתק התלות של היבואן ביצרן, שכן הוא לא יידרש עוד לספק מסמך המופק בלעדית על ידי היצרן.

סעיף 5 סעיף 3ד3 לחוק קובע את סמכותו של השר לשנות בצו את התוספות לחוק. בשל הוספת התוספות החמישית והשישית, מוצע להקנות לשר סמכות לשנות בצו גם את התוספות האמורות.

סעיף 3 לפי סעיף 33 לחוק, לא ייבא יבואן מכשיר צורך אנרגיה, לא יעביר יבואן או יצרן למשווק מכשיר כאמור ולא ישווק אותו, אלא אם כן בידו אישור לפי אחד המסלולים שנקבעו בחוק. מכשירים צורכי אנרגיה קיימים במגוון רחב, ובהם סוגי מכשירים שהשפעתם על משק האנרגיה נמוכה. הרגולציה לפי החוק הקיים לגבי מוצרים אלה יכולה להיות מכבידה מדי בהתחשב בהשפעתם על משק האנרגיה. מכשירים אלה גם לא יוכלו ליהנות מההקלה המוצעת במסגרת סעיף 3 לחוק המוצע, שכן סוגי מכשירים אלה לרוב אינם מחויבים ברישום במרשם האירופי הרשמי הקבוע בתוספת השישית המוצעת. לפיכך מוצע להסמיך את שר האנרגיה והתשתיות לקבוע סוגי מוצרים צורכי אנרגיה שיקבלו פטור מקבלת האישורים השונים שמהווים תנאי לפי החוק ליבוא, להעברה או לשיווק, כאמור לעיל, או שתיקבע לגביהם הקלה בתנאים לקבלת האישור. עם זאת יובהר כי מדובר רק על הקלה בנוגע לקבלת האישור ואילו שאר הוראות החוק ימשיכו לחול על המכשירים האמורים לכל דבר ועניין.

סעיף 4 סעיף 3ד1 לחוק קובע את האופן שבו נדרש לפעול יצרן או יבואן, שמבקש לקבל אישור על פי הצהרה של מכשיר צורך אנרגיה על בסיס דרישות חוקיות היבוא האירופיות.

סעיף קטן (א2) קובע אילו מסמכים נדרש יבואן או יצרן כאמור לצרף לבקשתו. מוצע להוסיף את סעיף קטן (ב1)

(2) אחרי פסקה (3) יבוא:

"(4) להוסיף מכשיר צורך אנרגיה לרשימת סוגי המכשירים צורכי האנרגיה בתוספת החמישית, שלגביהם חל פטור מאישור לפי סעיף 3ג לחוק, וכן לגרוע מכשיר צורך אנרגיה מהרשימה האמורה;

(5) להוסיף מרשם לחלק א' בתוספת השישית או לגרוע ממנו מרשם, וכן להוסיף מסמכים המעידים על רישום במרשם לחלק ב' בתוספת השישית או לגרוע ממנו מסמכים כאמור"

תיקון סעיף 13 6. בסעיף 13(א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ורשאי השר לקבוע בצו סוגי מכשירים שיינתן להם אישור לתקופות ארוכות יותר"

תיקון סעיף 33 7. בסעיף 33 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) יבואן או יצרן שקיבל אישור על פי הצהרה, אישור על פי הצהרה של מכשיר צורך אנרגיה במסלול האירופי או אישור הממונה, וכן יבואן או יצרן שקיבל פטור מקבלת אישור לפי סעיף 3ג(ב), ישמור מסמכים המעידים על עמידת המכשיר צורך האנרגיה בדרישת הנצילות האנרגטית, ובכלל זה את המסמכים שנדרש להגיש לבקשת האישור כאמור, לתקופה של שבע שנים לפחות."

תיקון כותרת פרק ז' 8. בפרק ז' לחוק העיקרי, במקום הכותרת יבוא:

"פרק ז': אמצעי אכיפה מינהליים

סימן א': עיצום כספי"

הוספת סעיפים 19 עד 33 9. אחרי סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:

"סימן ב': התראה מינהלית

התראה מינהלית 19. (א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 9א, והתקיימו נסיבות שקבע הממונה, בנהלים, באישור היועץ המשפטי לממשלה, רשאי הוא, במקום להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות סימן א', למסור לו התראה מינהלית לפי הוראות סימן זה; בסעיף קטן זה, "היועץ המשפטי לממשלה" – לרבות משנה ליועץ המשפטי לממשלה שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו לעניין זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ממונה, לשמור מסמכים המעידים על עמידת המכשיר החשמלי בדרישת הנצילות האנרגטית לתקופה של שבע שנים לפחות. מוצע להוסיף כי החובה תחול גם על מי שקיבל פטור מאישור לפי סעיף 3ג(ב) המוצע. כמו כן מוצע להבהיר שהמסמכים האמורים כוללים, בין השאר, את כל המסמכים שנדרש היבואן או היצרן לצרף לבקשתו לאישור.

סעיפים מוצע להוסיף לפרק ז' לחוק את סימן ב', שלפיו **עד 8 עד 10** ניתן להמציא התראה מינהלית חלק הטלת עיצום כספי. התראה מינהלית היא כלי אכיפה המקל עם המפר, ומחליף במקרים מסוימים הטלת של עיצום כספי. ההתראה המינהלית מאפשרת למפר הזדמנות לתקן את ההפרה, בלא תשלום העיצום הכספי. זאת, למרות שהתשתית העובדתית שלפני הממונה מעידה כי הייתה

סעיף 6 סעיף 13 לחוק קובע כי אישור יבוא יהיה תקף לשנה, מסמך את הממונה במקרים פרטניים לקצר את תקופת האישור, ומסמך את השר, באישור ועדת הכלכלה, לשנות את תקופת האישור, ולקבוע תקופות שונות למכשירים שונים. בתיקון מוצע להוסיף הסמכה לשר לקבוע בצו, בלא אישור ועדת הכלכלה, סוגי מכשירים שאישור לגביהם יהיה תקף לתקופה ארוכה יותר. סמכות זו תאפשר להקל על יבואנים של מכשירים מסוימים, ובפרט מכשירים שצריכת החשמל שלהם נמוכה יחסית והשפעתה על הצריכה המשקית קטנה.

סעיף 7 סעיף 33 לחוק קובע את חובת היבואן או היצרן, שקיבל אישור על פי הצהרה, אישור על פי הצהרה של מכשיר חשמלי במסלול האירופי או אישור

(ב) בהתראה מינהלית יציין הממונה מהו המעשה המהווה את ההפרה ומועד ביצועה, יודיע למפר כי עליו להפסיק את ההפרה וכי אם ימשיך בהפרה או יחזור עליה יהיה צפוי לעיצום כספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת, לפי העניין, כאמור בסעיף 9ד, וכן יציין את זכותו של המפר לבקש את ביטול ההתראה לפי הוראות סעיף 2י9.

2י9. (א) נמסרה למפר התראה מינהלית כאמור בסעיף 19י, רשאי הוא לפנות לממונה בכתב, בתוך 30 ימים, בבקשה לבטל את ההתראה בשל אחד מטעמים אלה:

(1) המפר לא ביצע את ההפרה;

(2) המעשה שביצע המפר, המפורט בהתראה, אינו מהווה הפרה.

(ב) הממונה רשאי להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א), מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ג) קיבל הממונה בקשה לביטול התראה מינהלית לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי הוא לבטל את ההתראה או לדחות את הבקשה ולהותיר את ההתראה על כנה; החלטת הממונה תינתן בכתב, ותימסר למפר בצירוף נימוקים.

3י9. (א) נמסרה למפר התראה מינהלית לפי הוראות סימן זה והמפר המשיך להפר את ההוראה שבשלה נמסרה לו ההתראה, יראו את ההפרה כאמור בהפרה נמשכת לעניין סעיף 9ה(א), והממונה ימסור למפר הודעה על כוונת חיוב בשל ההפרה הנמשכת בהתאם להוראות סעיף 9ב, בשינויים המחויבים.

(ב) נמסרה למפר התראה מינהלית לפי הוראות סימן זה והמפר חזר והפר את ההוראה שבשלה נמסרה לו ההתראה, בתוך שנתיים מיום מסירת ההתראה, יראו את ההפרה הנוספת כאמור בהפרה חוזרת לעניין סעיף 9ה(ב), והממונה ימסור למפר הודעה על כוונת חיוב בשל ההפרה החוזרת, בהתאם להוראות סעיף 9ב, בשינויים המחויבים.

10. בסעיף 9יד לחוק העיקרי – תיקון סעיף 9יד

(1) בסעיף קטן (א), אחרי "תשלום עיצום כספי" יבוא "או מסירת התראה מינהלית" ובמקום "יגרע" יבוא "יגרע";

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "הודעה על כוונת חיוב" יבוא "או התראה מינהלית".

ד ב ר י ה ס ב ר

זאת ועוד, הסימן קובע את אפשרות הביטול של התראה מינהלית, וכן כי אם המפר המשיך בהפרה לאחר המצאת התראה מינהלית, יראו בכך הפרה נמשכת, בדומה להפרה שנמשכה אחרי שהוטל עיצום כספי, וכן כי אם ישוב ויפר הוראה דומה, יראו בכך הפרה חוזרת, כדין ביצוע הפרה חוזרת אחרי שהוטל עיצום כספי.

הפרה של הוראות החוק. מנקודת מבטו של הממונה, מנגנון ההתראה מאפשר לו להבהיר את דרישותיו למי שנתון לפיקוחו, בטרם יטיל עליו עיצום כספי. סעיף 19י המוצע מבנה את שיקול הדעת בהפעלת הסמכות וקובע כי הנסיבות למתן התראה ייקבעו בנהלים, באישור היועץ המשפטי לממשלה.

(1) בפרט 1, אחרי "נצילות אנרגטית" יבוא "ובלבד שמקור האנרגיה העיקרי של המכשיר הוא חשמל";

(2) בפרט 2, אחרי "במצב המתנה" יבוא "ובלבד שמקור האנרגיה העיקרי של המכשיר הוא חשמל".

12. בתוספת הרביעית לחוק העיקרי, בסופה יבוא "ובלבד שמקור האנרגיה העיקרי של המכשיר הוא חשמל".

13. אחרי התוספת הרביעית לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת חמישית"

(סעיף 3ג(ב))

סוגי מכשירים צורכי אנרגיה שלגביהם יחול פטור מקבלת אישור לפי סעיף 3ג לחוק

(1) ממירי אפיקים ספרתיים לקליטת שידורי טלוויזיה;

(2) ממירים דיגיטליים;

(3) תנורי מיקרוגל;

(4) מדפסות;

(5) מכשירי רדיו;

(6) מגבירים;

(7) מכשירי טלפון אלחוטיים;

(8) מחשבים.

ד ב ר י ה ס ב ר

כך, לדוגמה, במקרה של אי-עמידה ברגולציה האירופית נתונה בידי הממונה הסמכות הקבועה בסעיף 3ג לחוק, ובכלל זה הסמכות להורות על הפסקת היבוא של המכשיר ועל איסופו מהשוק.

כמו כן, מוצע להוסיף את התוספת השישית, אשר קובעת את המרשם שיש להוכיח את הרישום בו לצורך קבלת אישור ייבוא מוצרים במסלול האירופי, ואת אופן הוכחת הרישום במרשם. מרבית המכשירים, המנויים בתוספות השלישית והרביעית לחוק, נדרשים ברישום במרשם EPREL – המרשם האירופי לתוויות אנרגיה למכשירים צורכי אנרגיה (Energy Labelling), כתנאי לשיווקם באירופה. לפיכך מוצע כי מרשם זה יהיה המרשם האירופי הרשמי שיצרן או יבואן יידרש להוכיח את רישום המכשיר בו וכי ההוכחה לרישום במרשם תהיה על ידי המצאת פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995, של רישום המכשיר במרשם, וכן קישור מקוון לדף המוצר במרשם.

סעיף 13 מוצע להוסיף את התוספת החמישית, אשר קובעת את סוגי המכשירים צורכי האנרגיה אשר יהיו פטורים מקבלת אישור ייבוא, זאת בהתאם לסמכות השר שנקבעה בסעיף 3ג(ב) המוצע. המוצרים הנקובים בתוספת החמישית, הם מוצרים שחלק ניכר מזמן הפעולה שלהם הוא במצב המתנה. צריכה במצב המתנה היא צריכה במצב שבו המכשירים אינם בפעולה אך נשארים מחוברים לרשת החשמל לזמן לא מוגדר כדי לאפשר הפעלה מחדשת בשלט רחוק או באמצעים אחרים, או למטרת הצגת אינפורמציה על צג אלקטרוני.

צריכה זו היא צריכה נמוכה משמעותית, המוערכת באחוזים בודדים מסך צריכת האנרגיה של המוצרים הנקובים בתוספת השלישית. על כן, רמת הסיכון לפגיעה ביעילות משק האנרגיה בשל אי-עמידה ברגולציה האירופית ביחס אליהם נמוכה ביותר. מדובר בהקלה משמעותית ליבואנים.

יובהר, כי שאר הוראות החוק יחולו על המכשירים האמורים, וזאת על אף הפטור מקבלת אישור לפי סעיף 3ג.

תוספת שיטית

(סעיף 13 ד(2)(ב1))

חלק א': מרשמים אירופיים רשמיים להיבטי אנרגיה של מכשירים צורכי אנרגיה
(1) "מרשם EPREL" – המרשם האירופי לתוויות אנרגיה למכשירים צורכי אנרגיה
(European Product Registry Energy Labelling).

חלק ב': מסמכים המעידים על רישום במרשם אירופי רשמי

(1) פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995², של רישום דגם המכשיר במרשם
כמפורט בחלק א' לתוספת זו; וגם

(2) קישור מקוון לדף המרשם כאמור בפסקה (1) שבו מופיע רישום דגם המכשיר.

תחילתו של חוק זה ביום כ"ח באב התשפ"ד (1 בספטמבר 2024); שר האנרגיה והתשתיות
רשאי לדחות בצו את המועד האמור, אם שוכנע כי לא הושלמה ההיערכות הנדרשת
להפעלת הסמכויות ליישום הוראות החוק.

תחילה

14.

ד ב ר י ה ס ב ר

יום התחילה בשל הצורך בהשלמת ההיערכות להפעלתו
של החוק.

סעיף 14 תחילתו של החוק המוצע נקבעה ליום כ"ח
באב התשפ"ד (1 בספטמבר 2024), ומוצע לקבוע
כי שר האנרגיה והתשתיות יהיה רשאי לדחות בצו את

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

